

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 235/04-35

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Eduarda Báránaya a zo sudcov Juraja Babjaka a Ľubomíra Dobríka vo veci sťažnosti Margity Švábovej, bytom K., zastúpenej advokátom JUDr. R. B.. Advokátska kancelária, K., pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 113/00 na neverejnom zasadnutí 11. januára 2005 takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 113/00 p o r u š i l základné právo Margity Švábovej na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 113/00 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. Margite Švábovej p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 30 000 Sk (slovom tridsaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Košice I p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Košice I je p o v i n n ý zaplatiť náhradu trov konania Margity Švábovej v sume 9 340 Sk (slovom deväťtisícristoštyridsať slovenských korún) na účet jej právneho zástupcu JUDr. R. B., Advokátska kancelária, K., do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Sťažnosti Margity Švábovej vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 235/04-15 z 18. augusta 2004 podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť (zo 6. júla 2004) Margity Švábovej, bytom K. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. R. B., Advokátska kancelária, K., ktorou namietala porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 113/00.

Vo svojej sťažnosti sťažovateľka prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu uviedla, že 30. decembra 1998 podala na okresnom súde žalobu o zaplatenie 50 000 Sk s príslušenstvom proti žalovanému Ing. F. H., bytom K., (ďalej len „žalovaný“). Žalobou sa domáhala vrátenia ceny diela – projektovej dokumentácie, ktorú sa žalovaný zaviazal pre ňu vyhotoviť v zmluve o dielo z 24. februára 1998, pretože podľa nej žalovaný nesplnil riadne svoj zmluvný záväzok, v dôsledku čoho od zmluvy odstúpila.

Okresný súd vyzval sťažovateľku 3. apríla 2000 na zaplatenie súdneho poplatku za podanie návrhu. Sťažovateľka súdny poplatok zaplatila 12. apríla 2000. Okresný súd však nariadil pojednávanie vo veci až po podaní sťažnosti na prieťahy v konaní predsedovi okresného súdu 12. novembra 2001, ktorý vo svojej odpovedi z 29. novembra 2001 posúdil

sťažnosť ako dôvodnú. Pojednávania vo veci bolo nariadené na 5. jún 2002. Následne sa konali ďalšie tri pojednávania (11. júla 2002, 7. novembra 2002 a 13. júna 2003). Pojednanie nariadené na 26. september 2003 bolo na žiadosť sťažovateľky (z dôvodu práceneschopnosti jej právneho zástupcu) odročené. Ďalšie pojednanie vo veci nariadené na 21. november 2003 bolo odročené na neurčito z dôvodu dlhotrvajúcej práceneschopnosti žalovaného. Od uvedeného dátumu až do podania sťažnosti ústavnému súdu okresný súd pojednávania vo veci nenariadil. Právnomu zástupcovi sťažovateľky bol 15. apríla 2004 doručený list okresného súdu, pričom z príloh k nemu pripojených vyplýva, že žalovaný sa 1. decembra 2003 podrobil operačnému zákroku na kardiochirurgickom oddelení Východoslovenského ústavu srdcových chorôb v Košiciach a 16. marca 2004 oznámila manželka žalovaného okresnému súdu, že žalovaný sa minimálne pol roka nemôže zúčastňovať pojednávanií vo veci. Sťažovateľka podala 12. mája 2004 prostredníctvom svojho právneho zástupcu v konaní pred okresným súdom žiadosť o vytýčenie termínu pojednávania a pokračovanie v konaní poukazujúc na to, že zdravotný stav žalovaného nemôže byť dôvodom pre nečinnosť súdu. Okresný súd však napriek uvedenému pojednávania nenariadil. Na základe uvedených skutočností sťažovateľka v sťažnosti zo 6. júla 2004 žiadala, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že okresný súd porušil v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 113/00 právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, prikázal okresnému súdu konať v označenom konaní bez zbytočných prietahov a priznal sťažovateľke finančné zadostučinenie vo výške 50 000 Sk. Sťažovateľka taktiež požiadala ústavný súd, aby zaviazal okresný súd nahradiť jej do pätnástich dní od doručenia nálezu trovy konania vo výške 9 340 Sk na účet jej právneho zástupcu.

V podaní z 9. septembra 2004 sťažovateľka ústavnému súdu prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu oznámila, že súhlasí s tým, aby sťažnosť bola prerokovaná bez ústneho pojednávania.

Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti sťažovateľky prostredníctvom svojho predsedu podaním sp. zn. Spr 2374/01 zo 17. septembra 2004, v ktorom okrem podrobného popisu priebehu posudzovaného konania uviedol:

„Z vyššie uvedeného chronologického postupu súdu vyplýva, že v čase od podania žaloby na súd (30. 12. 1998) do 5. 6. 2002, kedy sa uskutočnilo prvé pojednávanie vo veci, sú medzi jednotlivými úkonmi obdobia kedy bol súd nečinný a ktoré možno nazvať prieťahmi v konaní.

Tieto prieťahy boli spôsobené zaťaženosťou súdu, konkrétne oddelenia Ro i senátu 15 C, čo vieme štatisticky preukázať.

Čiastočne k predĺženiu konania prispelo aj správanie sa účastníkov konania a znalca, ktorí sa z vážnych osobných dôvodov nemohli zúčastniť pojednávanií a tieto museli byť odročené.

Súhlasím, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania. (...)“

Spis okresného súdu týkajúci sa konania vedeného pod sp. zn. 15 C 113/00 bol ústavnému súdu predložený 22. novembra 2004.

Ústavný súd upustil so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde od ústneho pojednávania v danej veci, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami, ako aj s obsahom súdneho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania v predmetnej veci.

Návrhom na vydanie platobného rozkazu z 18. decembra 1998 podaným na okresnom súde 30. decembra 1998 sa sťažovateľka domáhala proti žalovanému zaplata 50 000 Sk s príslušenstvom - z titulu vrátenia plnenia na základe odstúpenia od zmluvy o dielo uzavretej 24. februára 1996 z dôvodu vytýkaných väd diela (projektovej dokumentácie rodinného domu) - oproti vráteniu projektu zhotoviteľovi.

Návrh bol zaregistrovaný pod sp. zn. Ro 6235/98. Dňa 8. novembra 1999 bol prevedený do registra „C“.

Na základe pokynu vo veci konajúcej sudkyne súdnej kancelárii z 31. marca 2000 vyzval okresný súd 3. apríla 2000 žalobkyňu na zaplatenie súdneho poplatku. Súdny poplatok bol zaplatený 18. apríla 2000.

Na základe pokynu vo veci konajúcej sudkyne súdnej kancelárii z 1. augusta 2000 vyzval okresný súd 3. augusta 2000 žalovaného na vyjadrenie k žalobe, ktorú mu zaslal v prílohe. Žalovaný sa vyjadril podaním z 24. augusta 2000 doručeným okresnému súdu v ten istý deň.

Vo veci konajúca sudkyňa nariadila 14. februára 2002 pojednávanie na 5. jún 2002 a súdnej kancelárii uložila predvolať účastníkov konania. Dňa 25. marca 2002 bolo okresnému súdu doručené podanie žalovaného, ktorým doplnil svoje vyjadrenie k žalobe z 24. augusta 2000.

Na pojednávaní konanom 5. júna 2002 okresný súd vypočul strany sporu a následne pojednávanie odročil na 11. júl 2002 za účelom doplnenia dokazovania (výsluch A. Š. – manžela sťažovateľky a predloženie ďalších listinných dôkazov) v zmysle návrhu právneho zástupcu sťažovateľky v konaní pred okresným súdom JUDr. V. K.

Pojednávanie 11. júla 2002 okresný súd odročil „z dôvodu predloženia originálov dôkazov žalobcami“.

Vo veci konajúca sudkyňa nariadila 2. septembra 2002 pojednávanie na 7. november 2002 a súdnej kancelárii uložila predvolať naň účastníkov konania, právneho zástupcu sťažovateľky a svedka A. Š.

Na pojednávaní konanom 7. novembra 2002 okresný súd vypočul svedka a následne pojednávanie odročil na neurčito za účelom doplnenia dokazovania (znaleckým

dokazovaním) v zmysle návrhu právneho zástupcu sťažovateľky, s ktorým súhlasil aj žalovaný.

Okresný súd uznesením č. k. 15 C 113/00-29 z 8. novembra 2002 nariadil vo veci znalecké dokazovanie a ustanovil vo veci súdneho znalca doc. Ing. P. Ď., CSc., ktorému uložil vypracovať znalecký posudok v lehote 30 dní od doručenia uznesenia. Podaním doručeným okresnému súdu 27. novembra 2002 vzniesla sťažovateľka prostredníctvom právneho zástupcu námietku zaujatosti ustanoveného znalca. Okresný súd uznesením č. k. 15 C 113/00-30 zo 16. decembra 2002 zmenil uznesenie č. k. 15 C 113/00-29 z 8. novembra 2002 tak, že vo veci ako súdneho znalca ustanovil doc. Ing. F. C., CSc. Podaním doručeným okresnému súdu 15. januára 2003 vzniesla sťažovateľka prostredníctvom právneho zástupcu opäť námietku zaujatosti ustanoveného znalca.

Ustanovený súdny znalec predložil okresnému súdu vypracovaný znalecký posudok vo veci 28. januára 2003.

Na základe pokynu vo veci konajúcej sudkyne súdnej kancelárii z 29. januára 2003 vyzval okresný súd 10. februára 2003 ustanoveného súdneho znalca na vyjadrenie k námietke zaujatosti vznesenej sťažovateľkou, ktorú mu zaslal v prílohe. Súdny znalec sa vyjadril podaním doručeným okresnému súdu 21. februára 2003. Okresný súd uznesením č. k. 15 C 113/00-52 zo 14. marca 2003 rozhodol, že súdny znalec doc. Ing. F. C., CSc. „*nie je vylúčený z podania znaleckého posudku vo veci Okresného súdu Košice I sp. zn. 15 C 113/00.*“ Rozhodnutie bolo doručené 4. apríla 2003.

Vo veci konajúca sudkyňa nariadila 7. apríla 2003 pojednávanie na 13. jún 2003 a súdnej kancelárii uložila predvolať účastníkov konania. Dňa 15. apríla 2003 veci konajúca sudkyňa nariadila súdnej kancelárii doručiť stranám znalecký posudok.

Sťažovateľka sa vyjadrila k znaleckému posudku prostredníctvom právneho zástupcu v podaní doručenom okresnému súdu 5. mája 2003. Okrem iného navrhla vypočítanie súdneho znalca, ako aj zástupcu obchodnej spoločnosti, ktorá mala realizovať projekt.

Dňa 11. júna 2003 súdny znalec telefonicky ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní nariadenom na 13. jún 2003 z dôvodu zahraničnej služobnej cesty. Z uvedeného dôvodu, ako aj za účelom predvolania ďalšieho navrhnutého svedka – M. H. bolo pojednávanie 13. júna 2003 odročené na 26. september 2003.

Podaním doručeným okresnému súdu 22. septembra 2003 právny zástupca sťažovateľky ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní nariadenom na 26. september 2003 z dôvodu práceneschopnosti. Zároveň požiadal o odročenie pojednávania. Z uvedeného dôvodu, ako aj pre chorobu a hospitalizáciu súdneho znalca, ktorý tieto skutočnosti oznámil okresnému súdu 24. septembra 2003, bolo pojednávanie odročené na 21. november 2003.

Dňa 19. novembra 2003 oznámila manželka žalovaného okresnému súdu, že žalovaný je v nemocničnom ošetrovaní po infarkte (o čom dodatočne predložila lekársku správu) a jeho zdravotný stav mu neumožňuje zúčastniť sa nariadeného pojednávania. Z uvedeného dôvodu požiadala o odročenie pojednávania s tým, že žalovaný sa ho chce osobne zúčastniť. Pojednávanie nariadené na 21. november 2003 bolo odročené na neurčito.

Okresný súd opakovane zisťoval, či zdravotný stav umožňuje žalovanému osobnú účasť na pojednávaní, žiadosťami z 19. februára 2004 a 12. marca 2004 adresovanými príslušným lekárom, resp. manželke žalovaného. O zistených skutočnostiach (nemožnosti účasti na pojednávaní minimálne pol roka – podľa vyjadrenia manželky) upovedomil právneho zástupcu sťažovateľky 6. apríla 2004.

Podaním doručeným okresnému súdu 12. mája 2004 žiadal právny zástupca sťažovateľky pokračovať v konaní poukazujúc, že zdravotné problémy žalovaného nie sú relevantným dôvodom nečinnosti súdu, resp. dôvodom prerušenia postupu v konaní vzhľadom na zákonom dané možnosti zastúpenia žalovaného v konaní. Okresný súd listom z 2. júna 2004 poučil žalovaného o jeho práve nechať sa zastúpiť v konaní a vyzval ho, aby v lehote 5 dní oznámil, či toto právo využíva a koho splnomocnil na zastupovanie.

Dňa 4. júna 2004 oznámila manželka žalovaného okresnému súdu, že žalovanému jeho zdravotný stav už umožňuje osobnú účasť na pojednávaní.

Vo veci konajúca sudkyňa nariadila 16. júna 2004 pojednávanie na 7. september 2004 a súdnej kancelárii uložila predvolať účastníkov konania. Na pojednávaní konanom 7. septembra 2004 doplnil okresný súd dokazovanie výsluchom svedka M. H. a pojednávanie odročil na 15. október 2004 za účelom doplnenia dokazovania v zmysle návrhu právneho zástupcu sťažovateľky, výsluchom svedka Ing. V. Ž., ktorý mal prepracovať projektovú dokumentáciu. Žalovaný okresnému súdu na pojednávaní zároveň oznámil, že ustanovený súdny znalec v priebehu konania zomrel a nebude môcť byť vypočutý.

Okresný súd uznesením č. k. 15 C 113/00-97 zo 14. septembra 2004 rozhodol o odmene ustanoveného súdneho znalca za vypracovanie znaleckého posudku.

Na pojednávaní konanom 15. októbra 2004 doplnil okresný súd dokazovanie výsluchom svedka Ing. V. Ž. a pojednávanie odročil na 19. október 2004.

Na pojednávaní konanom 19. októbra 2004 okresný súd vyhlásil rozsudok, ktorým žalobu zamietol. Rozhodnutie bolo písomne vypracované 15. novembra 2004.

III.

3. 1. Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy: „Každý má právo, aby sa jeho vec (...) prerokovala bez zbytočných priet'ahov (...).“

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty osoby, domáhajúcej sa rozhodnutia štátneho orgánu v primeranej dobe. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (III. ÚS 8/04, III. ÚS 111/04).

Otázku existencie zbytočných prietáhov v konaní, a tým aj porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníka konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd (III. ÚS 175/04).

3. 2. Predmetom posudzovaného konania pred okresným súdom je žaloba, ktorou sa sťažovateľka domáhala vrátenia peňažného plnenia na základe odstúpenia od zmluvy o dielo z dôvodu väd diela, ktoré bolo predmetom zmluvy.

Ústavný súd z obsahu súdneho spisu, z vyjadrení sťažovateľky a okresného súdu ani z nimi predložených na vec sa vzťahujúcich listín nezistil skutočnosti, ktoré by svedčili o osobitnej skutkovej alebo právnej zložitosti veci.

3. 3. Správanie sťažovateľky ako účastníčky konania prispelo k predĺženiu doby prerokovania uvedenej veci nezabezpečením originálov dôkazov, na ktoré sa žaloba odvolávala (originálu projektovej dokumentácie odovzdanej žalovaným), na pojednávanie nariadené na 11. júl 2002, ktoré bolo z uvedeného dôvodu odročené. Uvedená skutočnosť však neovplyvnila dobu konania v takej miere, aby ňou bolo možné odôvodniť podstatné predĺženie doby prerokovania predmetného sporu, ktorú by inak bolo možné považovať za primeranú (v konaní sa pokračovalo už v septembri 2002).

3. 4. Ústavný súd preto skúmal existenciu namietaných zbytočných prietáhov v označenom konaní aj použitím ďalšieho kritéria, ktorým bol postup okresného súdu v predmetnej veci.

Ústavný súd zistil, že v období od podania žaloby 30. decembra 1998 do 31. marca 2000, keď zákonná sudkyňa nariadila vyzvať sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku (jeden rok a tri mesiace), ako aj v období od 24. augusta 2000, keď bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaného k žalobe, do 14. februára 2002, keď nariadila zákonná sudkyňa vo veci pojednávanie (viac ako jeden rok a päť mesiacov), nevykonala okresný súd žiadny procesný úkon smerujúci k prejednávaniu a rozhodnutiu predmetnej veci.

Pokiaľ ide o prvé z uvedených období, zodpovedá v danom prípade podľa názoru ústavného súdu časovej náročnosti oboznámenia sa s novou vecou po podaní žaloby maximálne doba troch mesiacov. Zvyšnú časť označeného obdobia (jeden rok) posúdil ústavný súd ako obdobie neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu v predmetnej veci. Ako dobu neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu posúdil aj druhé z označených období (viac ako jeden rok a päť mesiacov).

Ústavný súd dospel k záveru, že uvedené obdobia neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu je potrebné kvalifikovať ako obdobia, v ktorých dochádzalo k zbytočným priet'ahom v posudzovanom konaní, v dôsledku čoho došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (bod 1 výrokovej časti nálezu).

Ústavný súd neakceptoval argumentáciu predsedu okresného súdu o nadmernej zaťažovanosti okresného súdu v období rokov 1998 až 2002 ako právne významnú vo vzťahu k sťažovateľkou namietanému porušeniu označeného základného práva.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu v súlade s medzinárodným štandardom uplatňovania čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd garantujúceho právo na prerokovanie vecí súdom v primeranej dobe nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadala o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie, spôsobujúce zbytočné priet'ahy v súdnom konaní (napr. III. ÚS 111/02, III. ÚS 145/02).

3. 5. Pokiaľ ide o úsek posudzovaného konania po 19. novembri 2003, keď manželka žalovaného oznámila okresnému súdu závažné zhoršenie zdravotného stavu svojho manžela znemožňujúce jeho osobnú účasť na pojednávaní, nemožno podľa názoru ústavného súdu dospieť k záveru o zodpovednosti okresného súdu za predĺženie konania

v dôsledku zbytočných prietáhov. Z predloženého na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu vyplýva, že zo strany okresného súdu boli realizované opatrenia na zabezpečenie ďalšieho postupu v konaní. Okresný súd opakovane zisťoval, či zdravotný stav umožňuje žalovanému osobnú účasť na pojednávaní (19. februára 2004 a 12. marca 2004). Po vyjadrení sa právneho zástupcu sťažovateľky k vzniknutej situácii okresný súd listom z 2. júna 2004 poučil žalovaného o jeho práve nechať sa zastúpiť v konaní a vyzval ho, aby v lehote 5 dní oznámil, či toto právo využíva a koho splnomocnil na zastupovanie. Po vyjadrení sa manželky žalovaného (4. júna 2004) k schopnosti žalovaného osobne sa zúčastniť na pojednávaní nariadila zákonná sudkyňa 16. júna 2004 pojednávanie na 7. september 2004 a na pojednávaní konanom 19. októbra 2004 okresný súd vyhlásil vo veci rozsudok.

3. 6. Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou takéhoto výroku vo vzťahu k okresnému súdu domáhala.

Pretože ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy zo strany okresného súdu, prikázal okresnému súdu, aby v ďalšom priebehu posudzovaného konania (pokiaľ ide o úkony týkajúce sa doručenia písomného vyhotovenia rozsudku vyhláseného na pojednávaní 19. októbra 2004 alebo o prípadné ďalšie úkony okresného súdu v prípade podania odvolania niektorým z účastníkov) konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výrokovej časti nálezu).

3. 7. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti žiadala o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 50 000 Sk z dôvodu ujmy, ktorú utrpela v dôsledku porušenia označeného základného práva.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Pretože porušenie základného práva sťažovateľky, ktoré ústavný súd zistil, nemožno napraviť obnovením stavu pred jeho porušením a výrok ústavného súdu deklarujúci toto porušenie nemožno vzhľadom na okolnosti prípadu považovať za dostatočnú a účinnú nápravu, priznal ústavný súd sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd považoval v tomto prípade za primerané priznať sťažovateľke sumu 30 000 Sk (bod 3 výrokovej časti nálezu). Táto suma zohľadňuje charakter zbytočných prietahov v konaní a s nimi spojenú nemajetkovú ujmu sťažovateľky spočívajúcu v pocitoch právnej neistoty. Vo zvyšnej časti ústavný súd návrhu na finančné zadosťučinenie nevyhovel (bod 5 výrokovej časti nálezu).

Pri posúdení intenzity nemajetkovej ujmy sťažovateľky prihliadal ústavný súd okrem dĺžky posudzovaného konania a zistených zbytočných prietahov (viac ako dva roky a päť mesiacov) aj na charakter a závažnosť predmetu konania.

3. 8. Sťažovateľka žiadala prostredníctvom svojho právneho zástupcu priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom. Právny zástupca sťažovateľky vyčíslil výšku uplatnených trov za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia – 28. júna 2004 a písomné podanie sťažnosti zo 6. júla 2004) sumou 9 340 Sk.

Ústavný súd pri rozhodovaní o požadovanej náhrade trov vychádzal z ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Podľa § 20 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“) účinnej od 1. januára 2005 patrí advokátovi za úkony právnych služieb vykonané pred dňom nadobudnutia účinnosti tejto vyhlášky odmena podľa doterajších predpisov.

Podľa § 15 písm. a) vyhlášky č. 655/2004 Z. z. má advokát popri nároku na odmenu aj nárok na náhradu hotových výdavkov účelne a preukázateľne vynaložených v súvislosti s poskytovaním právnych služieb, najmä na súdne poplatky a iné poplatky, cestovné a telekomunikačné výdavky a výdavky za znalecké posudky, preklady a odpisy.

Podľa § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. možno od klienta požadovať na náhradu výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné sumu vo výške jednej stotiny výpočtového základu za každý úkon právnej služby. Túto sumu môže advokát požadovať aj vtedy, ak sa na jej náhrade s klientom osobitne nedohodol.

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa preto ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1 ods. 3, § 15 písm. a), § 16 ods. 3 a § 20 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v spojení s § 1 ods. 3, § 13 ods. 8 prvou vetou, § 16 ods. 1 písm. a) a c) a § 25 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Predmetom konania pred ústavným súdom o sťažnosti v zmysle čl. 127 ústavy je ochrana základných ľudských práv a slobôd. Predmet tohto konania je v zásade nevyjadriteľný v peniazoch a je nezameniteľný s primeraným finančným zadost'učinením, ktoré predstavuje náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch, alebo s hodnotou predmetu sporu, o ktorom sa koná pred všeobecným súdom (III. ÚS 34/03, I. ÚS 129/03).

Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v roku 2004 v konaní pred ústavným súdom predstavuje 4 534 Sk a hodnota režijného paušálu 136 Sk. Ústavný súd preto v súlade s ustanovením § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde priznal náhradu trov právneho zastúpenia vo výške uplatnenej právnym zástupcom sťažovateľky, ktorá bola v konaní úspešná, teda 9 340 Sk (bod 4 výroku tohto nálezu).

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. januára 2005